

HOLANDIA: ADOPCJA PRZEZ OSOBY TEJ SAMEJ PŁCI

tłumaczenie na podstawie wersji angielskiej: Agnieszka Szpak

Oficjalny Dziennik Ustaw Królestwa Niderlandów

Ustawa z 21 grudnia 2000 r. nowelizująca Księgę 1 Kodeksu cywilnego (adopcja przez osoby tej samej płci)

[Ustawa ta jest wynikiem propozycji nr 26 673, przedstawionej przez rząd 8 lipca 1999 r., poprawionej przez rząd 3 maja 2000 r. i 4 sierpnia 2000 r., zmienionej i przyjętej przez niższą izbę Stanów Generalnych 12 września 2000 r. i przez wyższą izbę Stanów Generalnych 19 grudnia 2000 r., ostatecznie umocowanej jako prawo 21 grudnia 2000 r. Poprzez Królewski Dekret z 20 marca 2001 r. (Staatsblad 2001, nr 145) ustawa weszła w życie 1 kwietnia 2001 r.]

My Beatrix;

[preambuła]

uznając za pożądane znowelizowanie przepisów o adopcji i odpowiednich przepisów Księgi 1 Kodeksu cywilnego dotyczących wprowadzenia możliwości adopcji przez osoby tej samej płci;

Artykuł I

Księga 1 Kodeksu cywilnego zostaje zmieniona w następujący sposób:

A, B i C

[Zmiany artykułów 5, 204 i 207]

D

Artykuł 227 otrzymuje następujące brzmienie:

Paragraf 1 otrzymuje następujące brzmienie:

Adopcja jest skuteczna po wydaniu decyzji przez sąd rejonowy na wspólną prośbę dwóch osób lub na prośbę jednej osoby. Dwie osoby nie mogą wspólnie przedstawić prośby o adopcję, jeśli zgodnie z artykułem 41 nie mogą one zawrzeć małżeństwa [słowa „różnej płci” po „dwie osoby” zostały skreślone].

b. Zdanie drugie zostaje dodane do paragrafu 2:

[2. Dwie osoby mogą wspólnie przedstawić prośbę tylko wtedy, jeśli mieszkały one razem przez co najmniej 3 ostatnie pełne lata następujące przed przedstawieniem prośby.]

w następującym brzmieniu:

Prośba osoby adoptującej będącej małżonkiem, rejestrowanym partnerem lub innym życiowym partnerem rodzica może zostać przedstawiona tylko, gdy ta osoba mieszka z rodzicem dziecka przez co najmniej 3 ostatnie pełne lata następujące przed przedstawieniem prośby.

c. Paragraf 3 otrzymuje następujące brzmienie:

3. Do prośby można się przychylić tylko gdy:

- adopcja leży w widocznym interesie dziecka
- w chwili przedstawienia prośby o adopcję ustalono – i na przyszłość można rozsądnie przewidzieć – że dziecko nie może niczego oczekiwać od swoich rodziców/rodzica w ich/jej/jego funkcji jako rodziców/rodzica i są również spełnione warunki określone w artykule 228.

E

Artykuł 228 paragraf 1 otrzymuje następujące brzmienie:

Punkt (f) brzmi następująco:

[Warunek] zgodnie z którym osoba adoptująca musi przez co najmniej 3 ostatnie pełne lata sprawować opiekę nad dzieckiem i wychowywać je lub jak w przypadku wspólnej adopcji przez dwie osoby, że przez co najmniej rok muszą one sprawować opiekę nad dzieckiem i je wychowywać; jeśli małżonek, rejestrowany partner lub inny życiowy partner rodzica dziecka jest osobą adoptującą musi być spełniony warunek, że osoba adoptująca i taki rodzic sprawowali opiekę nad dzieckiem i wychowywali je przez co najmniej rok, chyba że dziecko zrodziło się ze związku matki z partnerem tej samej płci;

b.[Zmiany w punkcie (g)]

F, G i H

[Zmiany w artykułach 229, 253b i 327]

Artykuł II

1.[Przepis przejściowy]

2.[Zmiana artykułu 5 paragraf 3, który otrzymuje następujące brzmienie:

3. Jeśli w wyniku adopcji dziecko staje się zstępnym dwóch adoptujących małżonków różnej płci, dziecko będzie nosiło nazwisko ojca, chyba że osoby adoptujące wspólnie oświadczą, że będzie ono nosiło nazwisko matki. Jeśli osoby adoptujące nie są małżonkami lub są małżonkami tej samej płci, dziecko zachowa swoje nazwisko, chyba że osoby adoptujące wspólnie oświadczą, że będzie ono nosiło nazwisko jednej z osób adoptujących. (.)]

3.[.]

Artykuł III

Ustawa wejdzie w życie Ustawa wejdzie w życie w dniu określonym przez królewski dekret.

[Ustawa weszła w życie 1 kwietnia 2001 r. w wyniku wydania Królewskiego Dekretu z 20 marca 2001 r., Staatsblad 2001, nr 145.]

[.] Sporządzono w Hadze, 21 grudnia 2000: Beatrix.

Sekretarz Stanu Sprawiedliwości: M. J. Cohen

Opublikowane 11 stycznia 2001 r. (Minister Sprawiedliwości: A. H. Korthals)

Holandia: Adopcja przez osoby tej samej płci – memorandum wyjaśniające

Izba niższa Stanów Generalnych sesja 1998/1999

Dokument Parlamentu 26673, nr 3 (8 lipca 1999)

Nowelizacja Księgi 1 Kodeksu cywilnego (adopcja przez osoby tej samej płci)

MEMORANDUM WYJAŚNIAJĄCE

[Memorandum wyjaśniające stanowi długi tekst, dlatego tylko niektóre ustępy zostały przetłumaczone]

Ogólnie

Wstęp

[.] Dziecko otaczane opieką i wychowywane w trwałym związku dwóch kobiet lub dwóch mężczyzn ma prawo do ochrony w takim związku, włączając w to ochronę prawną. Zarówno kobiety jak i mężczyźni przyjęli na siebie odpowiedzialność za opiekę i wychowanie dziecka i chcą taką odpowiedzialność ponosić. W interesie dziecka ten związek z tymi dorosłymi ludźmi zasługuje na ochronę.

Zamiast poprzez zmianę prawa pochodzenia, taka ochrona powinna być osiągnięta przez możliwości adopcji przedstawione w projekcie ustawy stosownie do rad Komitetu Kortmann'a [który doradzał rządowi przy projektach o dopuszczeniu małżeństwa i adopcji w 1997 r.], jak również przez formy wspólnej władzy rodzica i jego partnera i wspólnej opieki (obie formy zawarte w ustawodawstwie, które weszło w życie 1 stycznia 1998 r.). Ważną różnicą między pochodzeniem a adopcją jest fakt, że adopcja zawsze oznacza odstępstwo od pochodzenia. [.] Biorąc pod uwagę, że wychowanie przez dwie osoby tej samej płci zawsze oznacza formę nie biologicznego wychowywania, optujemy za zmianą prawa o adopcji, a nie prawa pochodzenia. [.]

Zasięg propozycji legislacyjnej

Projekt dotyczy adopcji dzieci w Holandii. Przez ostatnie lata nie więcej jak od 60 do 100 holenderskich dzieci zostało zaadoptowanych na podstawie holenderskiego prawa o adopcji [nie licząc adopcji przez ojczymów/macochy], gdyż w Holandii matka bardzo rzadko nie wychowuje sama swego dziecka.

Projekt ma na celu głównie umożliwienie adopcji przez osoby tej samej płci. Prawdopodobnie najczęściej będzie miało to postać adopcji przez partnerkę matki dziecka lub przez partnera ojca dziecka. Ta postać jest podobna do istniejącej formy – adopcji przez macochę/ojczyma.

Powodem, dla którego nie proponujemy rozciągnięcia możliwości adopcji na inne kraje, jest konieczność wzięcia pod uwagę także innych faktów. W 1997 r. Ministerstwo Sprawiedliwości zbadało ustawodawstwo dotyczące zagranicznej adopcji i jego zastosowanie w praktyce w sześciu krajach, z których pochodziły dzieci przybywające do Holandii, i w sześciu innych krajach, w których takie dzieci są adoptowane. Badania wykazały, że w praktyce pierwszeństwo przy adopcji zagranicznej mają pary małżeńskie. [.]

Nowy warunek adopcji

Zaproponowano, aby adopcja – poza istniejącymi warunkami – będzie możliwa, jeśli dziecko nie może niczego oczekiwać od swojego pierwotnego rodzica lub rodziców. Kryterium to zaproponowano bez względu na to czy adopcja jest dokonywana przez osoby tej samej lub różnej płci. [.]

Słowa „rodzic lub rodzice” odnoszą się zarówno do rodziców prawnych jak i biologicznych. [.]

Kryterium, zgodnie z którym dziecko nie może niczego oczekiwać od swojego pierwotnego rodzica lub rodziców odnosi się do związku rodzice – dzieci. Stąd nie chodzi o to czy dziecko ma lub będzie miało jakikolwiek kontakt de facto ze swoimi pierwotnymi rodzicami. Istotną kwestią jest to czy dziecko może oczekiwać, że rodzice są w stanie wypełnić ich rodzicielstwo treścią. Tylko kiedy jest pewne, że dziecko nie może niczego oczekiwać od swoich pierwotnych rodziców jako rodziców właśnie, nowy warunek adopcji jest spełniony. [.]

Będą przypadki, w których odpowiedź na to pytanie będzie łatwa, jak w przypadku dwóch matek, kiedy dziecko zostało poczęte przez sztuczne zapłodnienie nasieniem anonimowego dawcy. Skoro więzy z prawną matką, która urodziła dziecko nie zostaną zerwane przez adopcję, i ponieważ żaden inny – biologiczny – rodzic nie może zostać wskazany, nowy warunek zostanie spełniony.

Rozważania mogą być inne w przypadku, gdy dziecko zostało poczęte przez nasienie znajomego matki i/lub jej partnera. [.]

Odniesienie do istniejących warunków adopcji

[.]

Odniesienie do wspólnej władzy

[.] Ponieważ w Holandii wspólna władza jest dostępna jako alternatywa dla adopcji, której celem jest ochrona życia rodzinnego dziecka z jego de facto opiekunami/wychowawcami, można stwierdzić, że w wielu przypadkach adopcja nie jest już konieczna. [.]

Konsekwencje dla międzynarodowego prawa prywatnego

Projekt, mając na celu zezwolenie na adopcję przez osoby tej samej płci, dotyczy tylko adopcji dzieci, które normalnie mieszkają w Holandii. Do tych adopcji, jak i do adopcji przez osoby różnej płci w Holandii, stosuje się prawo holenderskie. Stąd problemy związane z zastosowaniem obcego prawa materialnego, które nie zna instytucji adopcji przez osoby tej samej płci, praktycznie nie powstaną. [.]

Kwestia uznania adopcji przez osoby tej samej płci, dokonanych w Holandii, jest innej natury. Ponieważ rozwój prawa zagranicą dotyczącego tej formy adopcji nie posunął

się tak daleko jak w Holandii, można oczekiwać, że jak na razie, więzy rodzinne stworzone przez takie adopcje nie będą zagranicą uznawane [.] Możliwe jednak, że władza rodzicielska związana z tymi adopcjami mogłaby zostać uznana w niektórych krajach. [.]

Wyjaśnienie artykułów

[.]

Artykuł III

[.] Ten artykuł umożliwi wejście ustawy w życie tego samego dnia co odrębna ustawa [z 8 marca 2001, Staatsblad, 2001, nr 128] dostosowująca różne inne prawa do możliwości adopcji przez osoby tej samej płci. [.]